

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és ünnepnap kivételével) mindennap délután 4 órakor.
Szerkesztőség és kiadó hivatal:
Via Ciotta 28.
Telefon sz.: 778
Szám 4 fillér,
V jéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai szétküldéssel:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 hasábos nonpareille sor 1 fillér. Hivatalos hirdetések egy sor 20 fill.

A milliók.

Fiume városa fölfedezte Magyarországban azt az államot, melynek nincsenek milliói, de mégis milliókat nyújt le hűbéreseinek. Felfedezte egyben azt a gyöngéjét is, melylyel hozzá férközhetik vékony pénzü erszényéhez. Hízelt, mint az utcák mostoha leánya, addig-addig, míg meg nem nyílt az állam hétszükszandós bugyellárisa. Husz millió mindössze az, mit a hazától ki akar pumpolni Hunnia hamis leánya, Fiume, a szabad város és a „korona éhenkórása“.

A husz millióra szüksége van Fiumének. Ez azt jelenti, hogy az államra is szüksége van — husz millió erejéig. Aztán vagyunk megint *due terre*, Jupiter és Saturnus miket csak a szemgolyó látósugara kapcsol össze. Magyarország tehát boldognak érezheti magát, hogy husz millió révén végre valahára „Fiumébe teheti lábát.“ Mert ezt eddig megakadályozta a „l'or“ rappresentanza és a magyar parlament olasz nemzetiségi tagja. Most aztán nemhogy hívták volna, de csábították az államot Fiuméba, a „magyar korona zálogházá“-ba, hol a nemzet már elzalogosította minden bizalmát, fizeti rá a huszmilliók kamatokat s még csak a tőkét se kapta meg, melyet joggal elvárhatott volna a zálogba csapott bizalomért. A „külföldi kölcsön“ kérdése azonban most már gondolkodóba ejti a városi kupak-tanácsot. S nehéz helyzetben van. mert a míg az egyik kezével meg akarja fosztani a nemzetet husz milliótól, addig — a határrendőrség ügyében pofon szeretné vágni a másikkal. Kapni, vagy adni „a lét, vagy a nem-lét“ kérdése ez! Ha a husz milliót kérik, békésen kell tűrni a diadalmasan közlő határrendőröket. Ha nem kérik a husz milliót? Nos, akkor — ingyen fogják azt ajándékolni kapni. Pokoli helyzetben verejtékezhetik a magas fiumei kupakszék.

Megoldást mégis fognak majd találni. Például oly fajta megoldást, hogy elhitetik az isteni mulériával: „elégítélül husz milliót követeltünk a szomszéd államtól, Magyarországtól és azt meg is kapjuk!“ A dicsőségéből tehát nem fog lepattani egy szikrányi „folt“ sem. Azt hisszük azonban, hogy a husz milliót ezuttal ép oly keserűen fogadják, mint a határrendőrség szuronyát. Mert aligha fognak abból ők gazdálkodni. Az autonóm-klikk nem leli már helyét a saját bőrében. Ellenáramlatok ker-

getik benne egymást s az önzesebbi politika kórsága, az egymásra való agyarkodás öli halomra a testvérharc zsoldosait. A skorpiók egymás elleni küzdelmének iszonyatosan érdekes látványa ez. Minden halálos csapás — az emberiség haszna s a város tisztulását jelenti. Szükség is van már erre. Erkölcsei, anyagi züllés lejtőjére ért már a város s ha a községi választásokon a polgárság józan ítélete nem másit az állapotokon, a legborusabb jövődöre van kilátásunk.

A husz millió hire hajnali pirral festi be most az ég peremét. Szép jövőre enged következtetni a sok édesen csengő arany. De a kalmárjuk, mik érette emelkednek, minden reményt elsorvasztanak. Mi lesz a városból, ha nem kapja meg a kölcsönt! Ez még a legkisebb baj. Mi lesz a városból akkor, ha ennek jelenlegi vezetősége keríti azt kezei közé. Elfecsérelődik haszontalanságokra és marad — huszmillió adósság, mely a jövőben keserű boszut fog a városra venni a jelenért. Dehát, a város vezetősége igazán csak a jelen embereiből áll. Rövid hetek viszontagsága elsöpri a fórumról őket.

Az autonompárt kudarcai.

1. Fölállítják a határrendőrséget;
2. A szabadhajózást „nemzeti“ érdekből fejlesztik az állam;
3. Fiume elvesztette mértékhitel-sítő hivatalát;
4. A fiumei törvényház magyar felirattal bír;
5. Az üzletek cégereiben a magyar nyelv is szerepelhet;
6. Az anyakönyvi hivatalt magyar nyelven is kell vezetnie a magyarul nem tudó városnak.

A képviselőház bizottságaiból. A munkásügyi bizottság e hó 5-én délelőtt 10 órakor az Országházban a II. számú bizottsági teremben ülést tart. Tárgy: 1. Az iparfelügyeletnek a kisipari nyomdákra és betűöntődékre való kiterjesztéséről a kereskedelemügyi miniszter jelentése. 2. Az iparfelügyelők 1903. és 1904. évi tevékenységéről a kereskedelemügyi miniszter jelentése. 3. A vasárnapi munkaszünet ügyében kiadott két rendelet kibocsátásáról a kereskedelemügyi miniszter jelentése.

A választói reform és a kuriai bíraskodás. A választási bíraskodásról szóló törvénytervezet közzététele alkalmából különösen a szocialista párt lapjai hevesen megtámadták a kormányt s azzal vádolták, hogy a törvénytervezet közzététele a választói jog reformjának elhalasztását jelenti. Polonyi Géza igazságügyminiszter ma délelőtt a tervezet tárgyalására összehívott szaktanácskozmány munkájának befejezése alkalmával válaszolt e vádakra.

A miniszter megállapította, hogy a javaslat semmiképpen sem jelentheti a

választási jog reformjának elodázását. A kuriai bíraskodásról szóló 1899. XV. törvénycikk 1909. szeptember 10-én kétség-telenül lejár. Ha az új választási törvény ez időpont előtt is lép életbe, akkor is szükséges, hogy a kuriai bíraskodásról szóló jelenlegi törvénynek kiáltó hibái kiküszöböltesse; annál is inkább szükséges ez, mert a választói reform keresztülvitele után a mostani átmeneti kormány csupán a választások elrendelésére és foganatosítására van hivatva. Továbbá új törvények alkotásához már nem foghat, mert ez már az új parlamentnek lesz föladata. Ama eshetőséggel szemben pedig, hogy ha a választói reform esetleg a kormány szándékain kívül álló események folytán az említett időpontig nem lehetne megvalósítható, a novellaris törvénynek oly célból való meghozatala, hogy a független bíróság ítélkezése a képviselőválasztások kérdésében legalább tizenkét évre biztosítva legyen, egyenesen szembeszökő politikai érdek és lényeges alkotmánybiztosíték. Az az aggodalom, hogy a javaslat az általános szavazati jog alapján tervezett reformot bármilyen tekintetben késleltetné és befolyásolhatná, már azért is alaptalan, mert a javaslat a cselekvő választóképeség tekintetében anyagi intézkedéseket egyáltalában nem tartalmaz.

Il Conto consuntivo comunale pro 1905.

Ancora due parolette di scienza di amministrazione e contabilità e quindi proseguiremo la nostra passeggiata pel conto consuntivo.

Introiti reali, chiamansi quelli, dai quali non nasce nessuna competenza passiva, cioè nessun obbligo di farne in seguito la restituzione o di renderne conto o che non procedono da anteriori pagamenti di giro, come ad esempio: le pigioni, interessi di capitali, vendita di generi ecc. ecc.

Pagamenti reali diconsi quelli, che non producono nessuna competenza attiva, ossia nessun diritto di ripeterne in seguito la rifusione o la resa di conto, o che non provengono da anteriori introiti di giro, come i pagamenti per salari, pensioni, interessi di capitali passivi, acquisto generi, riparazione degli edifizii, ecc. ecc.

Introiti transitori o di giro nominansi quelli, dai quali nasce una competenza passiva, ossia un obbligo a farne in seguito la restituzione, o di renderne conto, o che derivano da antecedenti pagamenti di giro; e

Pagamenti di giro, appellansi quelli, dai quali sorge una competenza attiva, ossia un diritto a chiederne in seguito la rifusione o la resa di conto o che scaturiscano da antecedenti introiti di giro.

Gli introiti di giro sono di due generi, cioè: o per essi rilascia l'amministrazione una formale obbligazione, in cui è pattuito o meno, un certo interesse da pagarsi annualmente; o per essi non rilascia nessuna obbligazione, né paga interesse, ma deve restituirli a chi

di ragione nella stessa entità, o *deve rendergli conto dell'impiego fattone.*

Nel primo caso diconsi *capitali passivi presi a mutuo*, o nel secondo *introiti interinali*. E così pure i pagamenti di giro sono di due generi, cioè: o per essi l'amministrazione riceve una formale obbligazione, in cui è stipulato o meno un certo interesse da percepirsi annualmente; o per essi non riceve nessuna obbligazione, ne percepisce interessi, ma la parte ricevente deve *rifonderli* alla medesima nella stessa entità o *deve renderle conto dell'impiego fattone.*

Quindi anche questi nel primo caso appellansi *capitali attivi dati a mutuo* e nel secondo *pagamenti interinali*.

Da queste due differenti nature d'introiti e di pagamenti di giro nascono, al soddisfacimento del debito e del credito da essi prodotto, alla realizzazione od estinzione della competenza passiva e attiva da essi fondata, due altre partite di giro di generi diversi.

Quelli dei primi due generi sono introiti ed esiti di giro *assoluti* ossia *in sé e per sé*; e quelli dei secondi due generi sono *correlativi* o *derivati* di giro. I primi producono sempre una competenza passiva od attiva, un debito, o un credito; i secondi all'incontro la realizzano, la saldano, la estinguono. Quelli ne sono la causa, questi ne sono l'effetto.

Ora che stiamo per finire questa chiaccherata vi interessiamo a prestarci la massima attenzione.

Relativamente all'effetto che producono nel patrimonio, gli introiti e gli esiti reali differiscono da quelli di giro in ciò, che i *reali possono aumentare o diminuire* lo stato del patrimonio, come per l'ordinario anche succede; *ma quelli di giro non mai*, poichè essi non fanno che cangiare il denaro, od altre cose, in debiti o crediti, e viceversa quando ne viene fatta la restituzione o quando ne viene reso conto. Essi mutano il patrimonio *qualitativamente* ma mai, e poi: mai *quantitativamente*. Ci spiegheremo meglio.

Prendendo a mutuo un capitale passivo si aumenta da una parte l'effettivo di cassa e quindi anche lo stato attivo, ma dall'altra aumentasi contemporaneamente il debito e quindi lo stato passivo del patrimonio nella stessa proporzione.

Il medesimo accade quando si fanno introiti interinali.

Se viene rifiuto all'amministrazione un capitale attivo o un pagamento interinale si aumenta bensì il fondo di cassa, ma si diminuisce contemporaneamente di eguale importo la somma dei crediti, quindi lo stato attivo del patrimonio rimane invariato. E con ciò, per quello che concerne la spiegazione in materia di scienza di amministrazione e contabilità, abbiamo finito; almeno così, se però ci avete tenuto dietro, sarete al caso di dare

voi pure il vostro parere e persuadervi che quanto diciamo lo basamo soltanto sul vero.

Queste parole non le indirizziamo alla generalità, ma soltanto a coloro che, come abbiamo accennato, erano digiuni ed ignari dell'arte di darla ad intendere mediante le cifre; e persuasi che ci avete seguiti fino qui, faremo un salto indietro e precisamente alle partite a fogli 108 incl. 113, di cui già tenemmo parola nel nostro N.º 270 del 29 novembre u. s., vale a dire di *quelle spese che non sono spese*, perchè devono venire rifiutate dal Fondo apertura e regolazione nuove vie.

Queste partite vennero portate ai titoli XII e XIII che contemplano il primo: spese straordinarie per Opere di nuova costruzione ed il secondo: Acquisto di realtà, tanto l'uno che l'altro appartenenti agli esiti reali, i quali, come dicemmo, non producono alcuna competenza attiva, e... guardate e vedrete come queste due rubriche siano effettivamente completate nel conto consuntivo sotto gli esiti reali... ed osservate ancora che le spese riportate quivi vengono giustificate col dire che esse sono figurative e che non vanno a carico di quelle posizioni. E questo è vero! tali esborsi non dovevano figurare tra gli esiti reali, ma bensì, appartenendo essi al genere dei pagamenti fatti per conto di altri, dovevano senz'altro venire registrati quale un esito di Giro assoluto alle Antecipazioni date verso rifusione, e siccome da questi esiti sorge una competenza attiva, si doveva contemporaneamente prenotarli alla rubrica correlativa: Antecipazioni rivate.

Ma se si avesse fatto ciò la parte reale avrebbe avuto una competenza minore d'incasso e contemporaneamente di spesa e non si avrebbe potuto cantare a voce così sonora ed intorno di *Re bemol*: che il bilancio civico non è alla fine delle sue risorse.

Gran bella cosa le registrazioni figurative!!!

(Continua)

A főrendiház tegnap délután öt órakor ülést tartott, a melyen a képviselőházban időközben letárgyalt javaslatokat intézték el és az egyeztető bizottság tett jelentést.

Az osztrák választói reform. Bécsből jelenlik, hogy a reixrát elfogadta az alsó-ausztriai, felső-ausztriai, salzburgi tiroli, vorarbergi választókerületek beosztására vonatkozó bizottsági javaslatokat, Malik és Tollinger képviselők kisebb módosítványokkal egyetemben. A ház megkezdi a stájerországi, karintiai és krajnai választókerületek beosztására vonatkozó javaslatok tárgyalását.

A főispáni kar összejövetele. A főispáni kar tegnap este teljes számban összegyűlt ismerkedési estélyre a Hungária-szállodában. A bemutatkozások után asztalhoz ült a társaság és Gulner Gyula pestmegeyi főispán indítványára egyhangulag elhatározták, hogy az Andrássy Gyula gróf belügyminiszternél sőt a szoborleplezésnek reá való vonatkozása alkalmából, valamint legutóbbi nagysikerű felszólalása alkalmából testületileg üdvözl. Mint értesülünk a miniszter a képviselőházban mindjárt a leplezési ünnepély után fogja fogadni a főispáni kar 60 tagjának tiszteletét.

A véka alól.

Hannibal ante portás.

Nagy ijedelem van Rómában. Kapuja előtt táborozik Hannibal, a legyőzhetetlen oroszlán. Rómára gondolunk hirtelen, mikor a megriadt fiumei városatyákat látjuk Tanácskoznak, mit tevők legyenek? Elme sok; gondolat kevés. Ez a jelszó izlenék az autonomisták begyepesedett homlokára. Ma este ülést tart a városi képviselőtestület, melyen szönyegre kerül a határrendőrség kérdése. Aggasztó kérdés! Vajjon mire jutunk vele? Töprengünk és töprengésünk alatt eszünkbe jő az egy év előtti városi képviselői ülés melyen kifütyölték a derék Ivanossich generális, mert nem tiltakozott a határrendőrség felállításá ellen. Ugyanekkor Dall' Asta Szaniszló becsületszavára fogadta hogy csak szuronnyal átdöfött testén keresztül jöhet be a határrendőrség. Dr. Vio Ferenc podeszta pedig kijelentette, hogy: „ha behozzák a határrendőrséget, levonja a konzekvenciákat és lemond.” Vajjon megtartja-e a két nemesvérű ur, Dall' Asta és Vio az adott szót? Ezekben nem kételkedünk. Hisszünk az adott szavakban, Vio ma lemond polgármesteri állásáról, Dall' Asta pedig elszántan számlálgatja az ebéd utáni pikkolójánál élete folytonosan fogyatkozó napjait. Mi pedig készülünk a nagy ingyenes látványra, mikor átdöfeti mellét s piros vérével rajzol határt az autonómpárt kimulott hazafiatlan működésének. A győztesek első osztályu temetést rendeznek számára. Reméljük, ma megint megismétli tavalyi végkijelentését a polgármester lemondásakor.

A közönség egyébként kíváncsian járkal fel s alá. Találgatják, mi hír, mit határoz a reprezentanza? Beengedik-e Hannibált, vagy tüzet hánynak elébe? Kenyértörésre viszik-e a dolgot, vagy alkuba lépnek vele? Hősök lesznek-e vagy kalmárok? Szótartók-e vagy megalkuvók becsületükkel? S tesznek fogadásokat. Dall' Astára 5 koronát, Viora 5 korona 50 fillért. Nem mernek rájuk magasabb összeget tenni. Pedig az ellenfelek, kik nem hisznek a hősködő városatyák kijelentéseiben, toronyórát láncsal akarnak tenni egy koronával szemben. Mégsem megy az üzlet. De csend. Kezdődik a „futtatás”. A magnificus podeszta ur megnyitja az ülést. Az utcákon pedig félve, mások gunnyal harsogják: *Hannibal ante portás!* Még az ülésterem kárpitjai is remegnek ettől. Csak a falon mosolyog a jó öreg Ciotta képe.

A drágaság.

A kartell már átjutott a tűzpróbán. Megkíséreltek ellene mozgalmakat, amik nem sikerültek. A polgári fogyasztási szövetkezet kétséges sikerű eszméje szerencsére megfenneklett s ott vagyunk, amit nyomban hangoztattunk. A városnak kell segíteni a bajon. Néki majd segítségére lesz a polgárság. De még sem történhetik meg, mert a várost főképpen a kartell-gyárosok alkotják. Így maradunk városi fogyasztási szövetkezett nélkül is. A munkás népet is meg akarták már mozgatni. Népgyűlést hívtak egybe. A népgyűlésre pedig nem ment el senki. Azzal indokolják ezt a részvétlenséget, hogy a rendőrség betiltotta a népgyűlést, mert

ban a betiltásról még csak ma hallott valamit harangozni s ha nem is tiltják be, a „népgyűlésen” egy árva lélek sincs. Bizony, ez az eset a munkásság közönyéről tesz tanuságot. Mért törődjön velük a város, ha önnönmagukkal se törődnek? Belenyugszanak a nagy drágaságba s még népgyűlésen se akarnak ellene tiltakozni. Lehet különben, hogy nem biznak ennek a sikerében. Ebben pedig a „meggrottak”-nak van igazuk.

HIREK.

— **Andrássy Gyula emléke.**

Andrássy Gyula gróf volt külügyminiszter szobrát tegnap, vasárnap délelőtt 11 órakor leplezték le a parlament előtti téren. A szobor leplezése a következő sorrendben ment véghez:

1. A királyt a miniszterek fogadták s a részére fentartott diszatórba kísérték.
2. A szoborbizottság nevében Széll Kálmán elnök beszédet mondott és a király engedelmét kérte a szobor leplezésére.
3. A székesfőváros polgármestere átvette a szoborművet.
4. A képviselőház és a főrendiház elnöke koszorút helyeztek el a szobor talpazatára.
5. A király távozott a diszatórból és a szoborművet körüljárta.

A szobor leplezésén résztvevő orsz. képviselők gyülekezése vasárnap reggel 10 órakor a képviselőház üléstermében történt, ahonnan testületileg indultak Justh Gyula elnök vezetésével az ünnepség színhelyére.

A Magyarország adott hirt első alkalommal arról, hogy a tanács fölirt a hadügyminiszterhez, hogy a Hajcsár-uton lévő fővárosi hadtesttüzérszázárnyát néhai Andrássy Gyula gróf miniszterelnök külügyminiszterrel Andrássy-kaszárnyának nevezze el. Ma érkezett le a hadügyminiszter leirata térparancsnoksághoz, amelyben a miniszter a főváros feliratahoz hozzájárul. A térparancsnok intézkedett, hogy a kaszárnya homlokzatán a fölírásokat sürgősen kicseréljék, hogy Andrássy szobrának leplező-ünnepén már az ő nevével nevezze el a kaszárnyát. Andrássy Gyula gróf szobrának leplezése alkalmából Darányi földművelési miniszter a Tisza folyó legrégibb szabályozó művét, a tiszadobi átvágást, a melyen az első kapavágást a nagy Széchenyi István tette. Andrássy-átvágásnak nevezte el.

— **Hadihajóink eltávozása.** Ma a korai reggeli órákban a kikötő előtt horgonyzó hadihajóink felszedték horgonyaikat s a szokásos 21 ágyulövés után elindultak a dalmát kikötők felé.

— **Az újságírók vasuti szabadjegyei.** A hírlapírók sokat hánytorgatott vasuti szabadjegyei körül való visszaélések megszüntetése tárgyában Kossuth Ferenc december 3-ikára ankétet hívott egybe. De a vasuti szabadjegyekkel való visszaélésnek véget is kellett már vetni. A miniszter ezután a vidéken csak a politikai napilapok részére engedélyez egy, esetleg — kivételes esetben — két szabadjegyet.

— **Kossuth és a kivándorlási ügy-nökök.** Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a Magyar Államvasutak igazgatóságához rendeletet intézett, a melyben utasítja, hogy az államvasutak épületeiben a kivándorlási ügynököknek átengedett helyiségeket azonnal és a legközelebbi határidőre mondja fel. A miniszter e rendeletének megokolásául fölhozza a Magyar Államvasutak forgalmának örvendetes fellendülését, amely a vasuti intézet összes helyiségeit szükségessé teszi, de a miniszter szerint a

vasutintézet hivatásával különben sem egyeztethető össze, hogy a házra oly káros kivándorlást, habár csak közvetve is, előmozdítsa. A miniszter utasította továbbá az államvasutak igazgatóságát, hogy a kivándorlási ügynököknek megbízottaitól a pályaudvari belépésre szolgáló jegyeket a fölmondással egyidejűleg vonja be.

— **A Rákóczi kor története.** Keskemét városa köriratban arra szólítja föl az ország törvényhatóságait, hogy 200 ezer korona költséggel irassák meg Rákóczi Ferenc fejedelem korának dicsőséges történetét. A hatalmas mű olyként készülné, hogy az a külföld részére is alkalmas és hozzáférhető volna.

Népgyűlés a drágaság ellen. A tegnap este 9 órára hirdetett népgyűlés az élelmiszerek drágasága ellen elmaradt mert a városi rendőrség nem adta meg az engedélyt, a mennyiben a népgyűlés kezdeményezői elmulasztották azt kellőképpen az indokok és a szónokok névsorának megnevezése mellett bejelenteni. A népgyűlést erre elnapolták.

La polizia confinale di Stato. Scrive il „Novi List”: Come già annunciammo oggi alle 6 pom. avrá luogo la seduta della Rappresentanza cittadina. A quanto pare alla seduta non prenderà parte il deputato di Fiume al Parlamento.

Sappiamo che il podestà Dr. Fr. Vio e il deputato di Fiume non furono chiamati direttamente dal ministro conte Andrássy, ma, per incarico del ministro stesso, dal governatore conte Alessandro Nákó, il quale li esortò a badare che in occasione in cui sarà introdotta a Fiume la polizia confinale di Stato, non avvengano gravi dimostrazioni.

Il ministro degli interni conte Andrássy non ha accordato rispetto alla polizia di Stato confinale nessuna concessione. Per ciò che riguarda l'applicazione del § 7 a cui abbiamo accennato sulla base di quanto ne scrisse il „Fiumei Hir-lap” è questa una proposta che parte dal podestà. In quale forma tale proposta sarà presentata alla Rappresentanza cittadina non ci è ancora noto. Seppure quindi sarà presentata, secondo lo statuto, la proposta non potrà essere discussa nella seduta di oggi; ma dovrà esser posta all'ordine del giorno di altra seduta.

Sappiamo inoltre che il podestà Dr. F. Vio proporrà che il capitano di polizia sia membro del consiglio governativo, in tale modo egli sarebbe prima (?) e seconda istanza anche per la polizia municipale.

Ricordiamo ancora che ieri si è compiuto un anno dacchè l'onor. cav. Ivanossich fu fischiato perchè avea dichiarato che non era per nulla contrario alla introduzione della polizia confinale di Stato.

Oggi i suoi avversari sostengono la sua opinione. Non si parla più di opposizione, non si parla di bationette. Il podestà Dr. F. Vio si è dimenticato la sua solenne dichiarazione ch'egli avrebbe tratto le conseguenze si limitano a proporre l'applicazione del § 7, come ha scritto il „Fiumei Hir-lap”.

— **Veszélyben forgó olasz-vitorlás-hajó.** Szombaton este a „Száva” Ungaro-Crata hajó kapitánya jelentette, hogy Lovrana előtt egy olasz vitorlást látott, mely segélyjelzéseket tett és mely abban a veszélyben forgott, hogy horgonyai dacára a dühöngő bóra a partnak sodorja. A révkapitány erre kirendelte az „Előre” kalauz hajót, mely a Chiléből salétromot szállító vitorlást bevontatta a fiumei Baross kikötőbe.

— **Az ál-miniszteri tanácsos.** Ismételtelen előfordult, hogy ismeret en szédelgő Sziry János miniszteri osztálytanácsosnak, az iparfejlesztő szakosztály főnökének nevével visszaélve, oly állítólagos rendeletek másolatát mutatta fel egyes gyárosoknak, a melyben az iparfelügyelő közegek az illető vállalatnak váratlan meglepetésszerű megvizsgálására utasítottak és e szolgálatért a szédelgő a gyárostól pénzt követelt. A Gyáriparosok Országos Szövetsége utána járván a dolognak, megállapította, hogy az említett rendeletek költöttek és kéri a gyárosokat, hogy az ilyen címen jelentkezőt adják át a rendőrségnek.

— **Művészek a Népszínházért.** A jövő hét négy nagyérdemű vendégszerpléssel vezeti be a Népszínház új rezsimjét és pedig kedden a Falurossza előadásán *Blaha Lujza* és *Ujházi Ede* játsszák vendégkép a két főszerepet, szerdán a Kornevillei harangokban új Gáspár apóval fog megismerkedni a közönség *Hegedüs Gyula*, a Vígsház ünnepelt művészenek személyében, míg a jövő vasárnap *Küry Klárának* poétikus Lilijét ünnepelheti a közönség. A magyar művészet e fényes nevű képviselői minden tiszteletdíj nélkül vállalkoztak arra, hogy a Népszínház műsorát élénkebbé és érdekesebbé tegyék.

— **Tűz.** Tegnap délután 2 órakor a Via Gizella 3. szám alatt a földszinten levő kenyérgyárban tűz támadt. A tüzet a gyár kéménye okozta, melytől az I. emelet padlója gyuladt meg. A tűz támadását a Virágh és Társa kávébehozatali cég alkalmazottja vette észre, a mennyiben a cég helyiségei voltak veszélyeztetve, melyek a kenyérgyár fölött vannak. A kivonult tűzoltóságnak este 9 óráig sikerült a meggyuladt padlózat lebombolásával a tüzet elnyomni, miközben 2 tűzoltó a kezén és karján égési sebeket szenvedett. A kenyérgyár kára 1400, a kávébehozatali cégé pedig 600 korona.

— **Pályázat.** A városi tanács pályázatot irt ki egy harmadik zárosi ülnöki állásra, mely évi 4400 korona fizetésre: 1200 korona lakáspénzzel és kétszeri ötvenkénti 400 korona fizetésemeléssel van egybekötve. A pályázatok december 15-éig nyújtandók be.

— **Drámai társulat a Communaléban.** Szombat este mutatkozott be a fiumei közönségnek *Gramatica* Irmának olasz drámai társulata. Műsoron volt *Dumas* Sándor „*Demimonde*” című darabja. A főszerepet *Gramatica* Irma és *Ando Flavio* játszotta. Vasárnap este *Sardou* „*Odette*”-je került színre. Az előadásnak nagy sikere volt, mely főként *Gramatica* Irma és *Ando Flavio* érdeme. Előbbi a Susanne, utóbbi az Oliviere szerepben.

— **Il comizio socialista a Sussak.** Ieri nel pomeriggio si tenne all'hotel Sussak, il comizio socialista, a cui assistero parecchie centinaia di operai di Sussak e di Fiume. Parlò il socialista democratico Korač, venuto per ciò espressamente da Zagabria. In seguito al suo discorso fu approvata la solita risoluzione dei socialisti democratici. Parlarono pure parecchi operai, fra cui un italiano. Il comizio ebbe corso tranquillo e normale. Si udirono parecchie grida contro il partito di Frank.

Il Korač, come socialista demo-

cratico, parlando delle nuove pubbliche condizioni della Croazia e della lotta pel diritto generale al voto, criticò abbastanza acerbamente la coalizione croata, come fanno in genere i socialisti democratici i quali non sono contenti di nessun governo.

Ma le grida che accolsero le sue parole, favorevoli alla coalizione e al nuovo corso delle cose in Croazia, e invece, d'altra parte, contro il partito Frank, dimostrarono che la grande maggioranza del comizio ha un concetto ben diverso del nuovo corso e delle intenzioni della coalizione per ciò che riguarda la questione del suffragio universale che non sia quello espresso nel discorso di Korač. Non furono rare pur le grida: viva il nuovo governo. Del resto l'oratore fu simpaticamente accolto e vivamente applaudito.

— **Dalaskör.** Il locale Circolo ungherese di canto, la prospera società che ha per scopo di coltivare l'arte e il sentimento ungarico nella nostra città darà venerdì p. v. 7 corr. il primo concerto di questo anno sociale. All'uopo s'è assicurata la gentile ed attraente cooperazione della signorina Stefania Csillag e dei signori Faustino Heil, Arturo Neumann e Giuseppe Janovi s.

Il concerto comincerà alle 8 pom. e sarà seguito da danze.

— **Elhagyott vitorlás.** A mult napokon dühöngött bóra az Adrián számos tengeri balesetnek lett okozója, melyekről egyre érkeznek híradások. Ezek között helyet foglal a „Jagodni” görög vitorlás balesete, mely a 28-án tombolt viharban minden vitorláját elvesztette és így kormányozhatatlanná válva, a Stagno csatornában Melada közelében horgonyt vetett, hogy a vihar ne sodorja a sziklás partoknak. A hajó helyzete azonban oly veszélyessé vált, hogy a legénység kénytelen volt azt mentőcsónakon elhagyni. Ilyen elhagyott állapotban találta meg a görög vitorlást a „Gruz” osztrák hajó és a száritott függével megrakott hajóroncsot nagy veszély között megmentette. A görög hajó legénységéről hiányzik minden hír.

— **A máv. altiszti kör estélye.** A máv. altiszti kör tegnap este jól sikerült táncmulatságot rendezett, melyen műkedvelői színelőadást is tartottak.

— **Uj vasutvonal.** A „Magyarország” vasárnapi számából olvassuk a következőket:

San Giovanni di Medua egy kis albániai kikötő az Adrián, Barival szemben. Egy angol-olasz építő-társaság ezt szemelte ki magának végpontjával annak a vasutnak, a melyet építenek Galac és Bukaresttől a Dunához a szerb határon. Ott a Duna hidján átvezetik a Timok völgyébe, innét Nisnél a Morara völgyébe, azután Macedoniában a Vardár völgyébe és át Prizrenden a Drin völgyébe s Albánián keresztül az Adriához.

Mit jelent ez? Megkerülését Magyarországnak és Ausztriának, s a balkán-félszigeti államoknak kapunyitása a Földközi tengerhez ott, a hol az Adria betorkollik. Jelenti a Balkán-félsziget emancipációját Magyarországnak és Ausztriának vasuti rendszerétől és kereskedelmi forgalmának elfordítását. Jelenti, hogy

az angolok, franciák és olaszok elárastják a Balkánt, mint vevők és iparcikké eladói. Jelenti, hogy Olaszország Albániát saját hatalmi körébe vonja s közvetlen összeköttetést keres Szerbiával és Bulgáriával. Tekintve, hogy Montenegro közbeesik, hozzá sem férhetünk se ezen tranzverzál vasúthoz, sem San Giovanni-kikötőhöz, mert utunkat a Fekete-hegyek lakói puskákkal és ágyúkkal zárják el. Ez az osztrák Balkán-politikának legujabb vívmánya.

— **A vasutas sorsa.** Tegnap a közeli Fuzsine állomáson az 1076-os számú tehervonatot kísérő Zakócs György kiséítő fékező áldozata lett hivatásának. A szerencsétlen tolatás közben a vonat alá került, melynek kerekei a fejét lapították össze, mi rögtön halálát idézte elő.

— **Apró hírek.** Elfogott gyermekrontó. Már megemlékezünk Barabás István növendékpap dolgairól, aki az Üllői-ut és környéke iskolás gyermekei ellen követett el merényletet. Mint értesülünk, a rendőrség ma éppen akkor tartóztatta le a növendékpapot, amikor növérének Üllői-ut 107. szám alatt levő lakására akart bemenni. Tóth János rendőrkapitány még most is vallatja. Barabás töredelmes vallomást tett. Az ügyből kifolyólag holnap még két letartóztatás várható.

— **Dr. Keszthelyi Péter** Szusákon lakik a 68. számú Ruzsics-féle házban. Telefonszám 499. Rendel délelőtt 11-től 12 és félóráig és délután 2—4ig.

TÁVIRATOK.

A Ház ülése.

Budapest, dec. 1. A képviselőház mai ülését *Justh Gyula* elnök nyitotta meg.

Az elnöki előterjesztések után a kereskedelmi tárca költségvetését tárgyalják az 1907. évi költségvetés részletes tárgyalása keretében. *Bernáth István* kisebb javaslatát elfogadják.

Maniu Gyula nemzetiségi szóal fel személyes ügyben. Az elnök tőle jogtalanul elvonta a szót a mult ülésen. Tiltakozik azon kijelentések ellen, mik a miniszteri székekből hangoztak a nemzetiségekre vonatkozólag. Még nem volt rá eset, hogy miniszterek ilyenforma kijelentéseket tettek volna.

Návay alelnök kijelenti, hogy a házszabályok értelmében járt el az elnök.

Wekerle Sándor miniszterelnök válaszol *Miniunak*. Inti a nemzetiségieket a becsületes munkára a haza javára.

A tárgyalás folyamán felszólt még: *Vay László*, *Bozoky Árpád*, *Teleki Arvéd* gróf és *Mrecsányi György*. A költségvetés kereskedelemügyi tárca tételét elfogadják.

Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter kijelenti, hogy folytatni fogja a közutak kiépítését.

Ezután még többen szónokoltak. Hangoztatták a postaforgalom vasárnapon való szünetelését is. Legérdekesebb volt *Beniczky Ödön* a nemzetiségiek ellen tartott beszéde, melyben *Juriga* ismert tót agitátor letartóztatását követelte.

Az ülés délután fél 2 órakor még folyik.

A főispánok küldöttsége Andrássynál.

Budapest, dec. 3. A Budapesten értekezletre összegyűlt főispánok egy küldöttsége tisztelgett ma délelőtt *Andrássy Gyula* gróf belügy-miniszternél, kinek elismerésüket fejezték ki apjának, a nagy *Andrássy szobrának* leleplezéséből kifolyólag.

Ujságírók közgyűlése.

Budapest, dec. 3. Az ujságírók egyesülete ma délelőtt tartotta meg évi naggyűlését, melyen *Herceg Ferencet* választották meg az egyesület elnökévé.

A vezérkari főnök a királynál.

Budapest, dec. 3. A király csü-törtökön fogadja budai palotájában hosszabb kihallgatáson *Hoetzendorf* *Conrádot*, a vezérkar főnökét.

Az Andrassy-szobor leleplezése.

Budapest, dec. 3. Tegnap d. e. 11 órakor leleplezték le nagy ünnepekség közben *Andrássy Gyula* gróf emléksobrát. Az idő rendkívül kedvezett az ünnepségnek. A polgárok hatalmas ünneplő se-regén kívül jelen volt az ünnepekségen a király is, néhány főherceg, főhercegnő, miniszterek, mágnások, képviselők, politikusok és más notabilitások kíséretében. A szoborbizottság elnöke *Széll Kálmán* tartotta az ünnepi beszédet. Megköszönte a királynak a részvétet. Beszédében azután *Andrássy Gyula* gróf történeti fontosságu politikai működését jellemezte, ki mint miniszterelnök és ugy mint külügyminiszter is intézte éleslátással a haza és a monarchia sorsát. A magyar nemzet emlékeművét a parlament elé állította örök jeléül annak, hogy a magyar nemzet ezeréves alkotmányát milyen szellemben őrizze meg. A király a beszédre reflektálván, örömeinek ad kifejezést, hogy részt vehetett az ünnepélyen. Rokonszenvvel emlékszik vissza *Andrássy Gyulára* az ünnepély alkalmából. Hatalmas éljen válaszolt a király szavaira.

Ezután *Vaszilievics* alpolgármester a város tulajdonába vette az emlékművet.

A király ezután a mágnásokkal, az *Andrássy család* női tagjaival és *Széll Kálmán*nal beszélgetett hosszabban.

A „*Fiumei Hirlap*”-ot a következő üzletekben és dohánytözsdeksben árusítják:

Globus, Via Vincenzo de Domini Sablich, Via Municipio 1.
Gregorich Via Fosso 3.
Capudi Via Duomo
Simom Via del Ponte

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle

Igmándi

keserűviz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Hathatós óvszer a belső betegségek elterjedésének megállítására, ugyszintén kiváló gyógyhatásu gyomor-, bél- és vérbajokban, továbbá elkövéredés, szívelhajosdás és azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj- és lépdeganat, cukorbetegség, aranyér csúz- és köszvényél, vérbőségnél s egyéb belserveszeti bajokban. Főszéküldés a forrástulajdonos: *Schmidthauer Lajos* gyógyszerésznél Komáromban. Kapható minden jobb gyógyszerár és fűszerüzletben, kis üveg 30 f. nagy üveg 50 f. Össze nem tévesztendő másfajta keserűvizekkel. Kapható FIUMÉBAN horvát-dalmát és a tengerpartvidék részére *HEIM F.* nagybani elarusító nagy ásványviz raktárában. Kicsinyben *JECHEL FERENC* drogeriájában Corso 10 sz. alatt.

Gyorsírást.

Urak és hölgyek figyelmébe.
Gabelsberger-féle gyorsírást tanít csekély díjazásért Kovács Tódor, Via Operai 22. sz. I. em. — Levelezőlapi értesítésre házhoz megy.

Lakás kerestetik

2-3 szobás, konyhával és mellékhelyiségekkel. Ajánlatok B. S. jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Uj szerkezetű

praktikus és könnyen kezelhető mángoló olcsón eladó. cím: Szalay István tengerészeti hátságnál.

Csima Sándor

az Ilona-fürdő volt fűrdőmestere Fiume, via dei Molini 1. sz. I. em (Ružić-féle ház.)

Tyukszeműtő és masszírozó.

Neje masszírozónő. Ajánlja magát a n. é. közönség becses figyelmébe.

Telefon szám 686.

Il callista

Alessandro Csima
ha aperto in casa Ružić
Via dei Molini, I piano un

Ambulatorio da callista
e massaggiatore per signori.

Il massaggio alle signore
verrà fatto dalla sua consorte.

Telefono 686.

Fiatal ember,

ki a magyar és német nyelvet bírja, hivatalozgái vagy barmely állást keres. Cím a kiadóhivatalban.

ABBAZIA,

„Nemzetközi Hálókoesi Társaság“
fürdőtelepe egész éven át nyitva.

Iroda: Stefánia szálloda.

Sürgöncim: Kuranstalten Abbazia.

Egészen új berendezés. A fürdőigazgatóság összes épületei renoválva és a leg-elegánsabban újonnan bebútorozva. Lift, villamos világítás, meleg- és hidegvízvezeték, tengerifürdők. A fürdőigazgatóság épületei: Stefánia szálloda, Quarnero szálloda és kávéház, 1-ső 2-ik és 3-ik számú dependance, Amália, Angiolina, Flóra, Laura, Mandria, Siatina vilák stb.

A társaság szállodái a fürdőhely központjában, a híres babérdőben a tengerparton, a legnagyobb, e nemben egyedülálló kényelmet nyújtják. (Angiolina tengerifürdő a Quarnero szálloda mellett, Lajos Victor főherceg meleg tengerifürdő és gyógyfürdő a Stefánia szállóval és a 2-ik számú dependanceval közvetlen összeköttetésben.)

A Quarnero kávéházban, a Glacier pavillonban, a Stefánia szálloda télikertjében es nagy éttermében naponta hangverseny. Az elegáns nagyközönség találkozó helye.

A legjobb híri konyha. Saját borpince, 25 féle francia pezsgő. Nagy társalgóhelyiségek, olvasóterem, zeneterem, játéktér, télikert, jól szellőztetett magas étterem nagy kiterjedésű saját park, gyönyörű kilátással a fiumei öbölre (Quarnero) és a szigetcsoportha (Vegliá, Cherso).

A Stefánia szállodában minden nyelven beszélnek. Tudakozódásra szíves készséggel válaszol a „Nemzetközi Hálókoesi Társaság fürdőtelepeinek igazgatósága.“

Abbazia Stefánia szálloda.

Hol vesszük a legizlésebb és legolcsóbb ékszereket?

Engelsrath J.-néi

Fiume Adamich-tér és Abbazia, villa Stiglic, szemben a vásárcsarnokkal.

Arany, ezüst, drágakő és régészeti áruk legnagyobb raktára.

Órák, moretti különlegesség. fiumei és abbaziai emlékek.

Legolcsóbb áruk.

Saját műterem órák és mindenféle ékszerek javítására, átalakítására és készítésére.

Telefon sz. 758.

Lovrovich G.

Fényképész.

FIUME, Corssia Déak,

A vassuti allomással szemben.

Készít kiváló hű és tiszta kivitelű fényképeket bármely nagyságban, és fényképes levelezőlapokat. Elvállal fényképnagyításokat természetbeni nagyságig. Szerény árak.

Fentartott hely a Fiumében levő

„ALLA SALUTE“

gyógyszertár

részére; Dr. MIZZAN A.,

az „ADRIA“ palotával szemközt. — Telefon 385,

A gyógyszertár ajánlja magát minden orvosi rendelést azonnal és exakt elkészíteni. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek, stb. stb.

Alessandro S. Szántó

Via Governo 14 - FIUME - (Corso) Telef. 46.

Higiéniai-, gummiáru-, orvosi és orthopediai műszer, kötszer, gummi-harisnya, toilette cikk és illatszer üzletét megnyitotta.

Orvosi és orthopediai műszerek gyorsan és mérsékelt árban javíttatnak.

Ha aperto il suo negozio con grande assortimento

Articoli Igienici. di Gomma, Strumenti Chirurgici ed Ortopedici. Bendaggi, Calze elastiche, Articoli da Toilette, Profumerie, ecc.

Si assumono riparazioni di Strumenti Chirurgici ed Ortopedici.

Jutányos áru butorok!

FIUME, Via San Vito 3, 5, 7.

CAMERA RIKÁRD

Stopár G.-cég képviselője. — Fiume.

2 ágy (egy helyre való).....	18.— frt
2 éjjeli szekrény.....	12.— ”
2 szekrény (Chiffon).....	26.— ”
1 mosdó-szekrény.....	3.20 ”
1 asztal.....	3.50 ”
1 tükör.....	1.50 ”
1 kép.....	2.— ”
4 szék.....	3.50 ”
1 kőpő áda.....	—80 ”
1 törülköző-tartó.....	—80 ”

teljes szobaberendezés 71.— frt

Egyszerű teljes szobaberendezés, fényes gör. stílus	100.— frt
Teljes szobaberendezés, fényes görög stílus, márványdiszszel	125.— ”
Teljes szoba - berendezés, matt, ó-német stílus, márványdiszszel	145.— ”
Konyhakredenc	13.— ”
Konyhaszekrény 4 fiókkal	16.— ”
Agyrugany	5.— ”
Összesukható vaságy gummival	11.— ”

Fa-ágy, fényes (egy helyre való) ruganyval 14.— frt.

Hirdetések felvétetnek a „Fiumei Hirlap“ kiadóhivatalában. (Via Ciotta 28. Telefon 778)

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. Tóth Elemér. —

Ő felsége a svéd és norvég király udvari szállítója.

Legujabb különlegesség.

Hirneves orvostanárak által elismert és ajánlt

V A D E M E C U M

Barnängenstől Stockholmban.

Üvege 5 korona.

Egyedüli száj- és fogviz, mely minden száj- és fogbetegséget biztosan megszüntet. Ezen száj- és fogviz egy előkelő svéd orvos tanulmányainak alapján készült, mely készítmények az egészségügyi tanács által szakszerű vizsgálat alapján elismertettek. — VADEMECUM az összes száj- és fogvizek gyöngye, a mennyiben azokat hatásukban fölülmulja es egy családnak sem szabad azt nélkülözni. Egy üveg 6 hónapra elegendő.

Dr. JEAN JANKIEWICZ orvos.

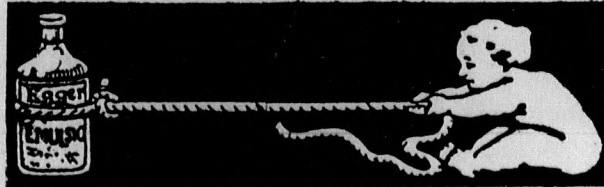
Kapható Luigi Lordschneider Triest Börsenplatz 515—5 és Carlo Ozioni illatszerüzletben Fiume Corso.

„Vigyázn

ezen

b ejegyzett

védjegyre“

„Vigyázn

ezen

b ejegyzett

védjegyre“

AZ EGÉSZSÉG

védbástyája a jó táplálkozás.

Sorvasztó betegségben szenvedő, erőben és testsúlyban visszamaradt, vagy fogyatkozó egyéneknek igen fontos az a tudat, hogy az

EGGER-EMULSIÓBAN

oly szerrel rendelkeznek, mely teljes mértékben képes pótolni testalkatuk és egészségük hiányait és helyreállítani az elvesztett erőt. Kérjük a t. c. orvos urakat és közönséget tüzetesen EGGER-féle készítményt követelni.

A NÁDOR-GYÓGYSZERTÁR

Budapest, VI., Váci-körút 17

bárkinek küld egy ingyenes próbát 30 fillér előzetes beküldése ellenében, (csomagolás és portóért.)

Egy eredeti nagy üveg EGGER-EMULSIÓ 2 kor.

Kapható: FIUMÉBAN: Accurti Károly, Babics Himko, Mizzan Adorján, Prodám Ferenc, Prodám János, Schindler Adolf, Rosenkart Gusztáv, gyógytárakban.

Hönig E. kő- és könyvnyomdája